
Aandachtsgebied: Dienstverlening
Team Bestuursondersteuning
E-mailadres: B.Tolboom@barneveld.nl
Telefoonnummer: 0627 87 5436

Raadsvoorstel nr. 4761
Barneveld, 23 april 2026
Portefeuillehouder: B. Wijne

Onderwerp: Jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027-2030 Regio Foodvalley

Samenvatting raadsvoorstel

Op 10 april jl. heeft het Algemeen Bestuur van Regio Foodvalley de jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027-2030 vastgesteld. De raden van de deelnemende regiogemeenten krijgen de mogelijkheid om voor 16 juli a.s. eventuele zienswijzen op de ontwerpbegroting in te dienen. Voorgesteld wordt om hier gebruik van te maken en met een zienswijze het Algemeen Bestuur van de regio en het Regiokantoor op te roepen naar innovatieve mogelijkheden te zoeken om binnen de gestelde kaders kosten(stijgingen) te beperken.

Aan de raad,

Gevraagde beslissing:

1. Een zienswijze in te dienen bij het Dagelijks Bestuur van Regio Foodvalley ten aanzien van de aangeboden Ontwerpbegroting 2027-2030 Regio Foodvalley, die het Algemeen Bestuur van de regio en het Regiokantoor oproepen naar innovatieve mogelijkheden te zoeken om binnen de gestelde kaders kosten(stijgingen) te beperken.
2. Een bedrag van € 298.637,- zijnde de niet benutte middelen van de bijdrage van Barneveld aan de Strategische Agenda 2020-2025, te storten in de Foodvalley bestemmingsreserve "Incidentele baten t.b.v. de strategische agenda" om deze te gebruiken ter dekking van de uitgaven voor de Strategische Agenda 2026-2030.

1. Inleiding

Regio Foodvalley is een samenwerkingsverband op basis van een Gemeenschappelijke Regeling (GR) tussen acht gemeenten: Barneveld, Ede, Nijkerk, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Veenendaal en Wageningen. Op 10 april jl. heeft het Algemeen Bestuur (AB) van de regio de jaarstukken 2025 en Ontwerpbegroting 2027-2030 vastgesteld.

De vastgestelde regiobegroting is een verplichte uitgave voor de regiogemeenten. Daarom wordt de ontwerpbegroting aan de gemeenteraden aangeboden, met het verzoek voor 16 juli a.s. eventuele zienswijzen kenbaar te maken. Dit is overeenkomstig artikel 35 van GR Regio Foodvalley.

Meer informatie over Regio Foodvalley

Meer informatie over wat de regio allemaal doet is te vinden op de website <https://www.regiofoodvalley.nl/>. Op de website <https://www.regiofoodvalley.nl/raadsleden> is informatie te vinden specifiek bedoeld voor raadsleden. Deze site geeft inzicht in hoe de regio werkt en wat de successen zijn geweest in de afgelopen jaren.

Ontwerp Begroting 2027-2030

De ontwerpbegroting 2027-2030 geeft de contouren weer van de nieuwe Strategische Agenda Regio Foodvalley: 'Onderneemt Natuurlijk!' en is opgebouwd langs drie hoofdonderdelen:

1. De kosten voor het regiobureau
2. De kosten voor het mobiliteitsfonds
3. De kosten voor de programma's Toekomstbestendige economie en Verantwoorde groei.

In de Kaderbrief 2027-2030 was aangegeven dat er in de Ontwerpbegroting 2027 een oplossing gezocht moest worden voor het structurele tekort dat vanaf 2027 zou ontstaan. Dit is gelukt door op een andere manier te kijken naar de begroting van de regio en ook doordat er nu meer zicht is op te ontvangen incidentele middelen die (deels) gekoppeld zijn aan de nieuwe Strategische Agenda 2026-2030.

Eventuele zienswijzen kunnen ingediend worden op de kosten in de ontwerpbegroting die betrekking hebben op het regiobureau. De kosten voor de overige regionale programma's worden door de colleges van B&W in de eigen conceptbegroting meegenomen. Voor onze gemeente geldt dat de betreffende bedragen opgenomen zijn in de gemeentelijke Kadernota 2027-2030, waarover uw raad op 7 juli besluit.

Kaderbrief 2027

De nu voorliggende ontwerpbegroting is de uitwerking van de financiële kaders zoals vastgesteld in de Kaderbrief 2027 (raadsvoorstel 4518). In de nieuwe afspraken worden structurele lasten gedekt door structurele inkomsten, terwijl incidentele lasten worden opgevangen met incidentele middelen.

2. Beoogd effect

Via dit raadsvoorstel krijgt uw raad de gelegenheid een eventuele zienswijze in te dienen op de Ontwerpbegroting 2027-2030 van Regio Foodvalley.

3. Argumenten

1.1 In de Ontwerpbegroting 2027-2030 Regio Foodvalley is voor 2027 de o-lijn aangehouden.

De inwonerbijdragen, programmagelden en de bijdragen aan het Mobiliteitsfonds zoals deze opgenomen waren in de Kaderbrief 2027-2030 zijn ongewijzigd opgenomen in deze ontwerpbegroting. Ze worden wel geïndexeerd, net zoals wij dat zelf doen. De kosten voor deze regionale samenwerking blijven zo beheerst, terwijl we de sterke lijnen met Rijk en provincies behouden.

Hiermee wordt recht gedaan aan Motie 26-12, aangenomen bij de behandeling van de Kaderbrief 2027-2030 van de Regio Foodvalley. In deze motie wordt het college verzocht om vast te houden aan het huidige uitgangspunt van de 'o-lijn'. Onder argument 1.3 wordt uw raad geïnformeerd over het dekken van het structurele tekort dat vanaf 2027 zou ontstaan.

Daarnaast is in deze motie verzocht om te zoeken naar innovatieve mogelijkheden om binnen de gestelde kaders kosten(stijgingen) te beperken. Dit is een oproep aan de regio. Om die reden wordt voorgesteld een zienswijze in te dienen die het Algemeen Bestuur van de regio en het Regiokantoor hiertoe oproepen.

Over de wijze hoe verder invulling wordt gegeven aan besparingsmaatregel 72 'Doorleggen ombuigingen naar de verbonden partijen' wordt uw raad op een later moment geïnformeerd. Hierbij wordt ook ingegaan op de toezegging (ID 207) die is gedaan bij de behandeling van de Kaderbrief 2027-2030 dat eventuele tekorten die ontstaan doordat de Regio Foodvalley de afgesproken besparing van 3% niet volledig realiseert, niet zullen worden opgevangen door lastenverzwaring voor inwoners.

1.2 De Ontwerpbegroting 2027-2030 Regio Foodvalley geeft een duidelijk overzicht van de benodigde uitgaven van de gemeenten van Regio Foodvalley.

De ontwerpbegroting geeft inzicht in de relatie inzet en middelen en geeft een helder overzicht in baten en lasten. De gemeentelijke bijdrage is uitgesplitst voor de drie onderdelen: Algemeen, Strategische Agenda en Mobiliteitsfonds. Dit is overeenkomstig de opzet uit de vastgestelde kaderbrief 2027-2030.

Samen met de informatie op <https://www.regiofoodvalley.nl/raadsleden> wordt hiermee voldaan aan de toezegging (ID 206) die tijdens de behandeling van de Kaderbrief 2027-2030 is gedaan. Hierbij is toegezegd om bij het gesprek over de begroting van Regio Foodvalley inzichtelijk te maken wat de programma's inhouden (welke doelen en ambities) en wat dit kost.

1.3 Als gevolg van een nieuwe systematiek ligt er een structureel evenwichtige ontwerpbegroting.

Er is op een andere manier naar de begroting van de regio gekeken dan in de afgelopen jaren.

In de voorliggende ontwerpbegroting worden structurele lasten gedekt door structurele baten en worden incidentele lasten gedekt door incidentele baten. Dit is een nieuwe systematiek waarmee een oplossing is gevonden voor het structurele tekort dat vanaf 2027 zou ontstaan. Bij structurele lasten gaat het om de kosten van het regiobureau (programma Algemeen) en de kosten van het programmamanagement. Bij incidentele kosten gaat het om de

werkbudgetten van de twee inhoudelijke programma's van de Strategische Agenda 2026-2030 Toekomstbestendige Economie respectievelijk Verantwoorde Groei.

2.1. Het herbestemmen van de vrije restantmiddelen uit de Strategische Agenda 2020-2025 zorgt voor continuïteit en financiële dekking van projecten en activiteiten

Herbestemming van vrije restantmiddelen vormt een oplossing voor het begrotingstekort dat ontstond vanaf 2027, zonder daar ambities of doelen van de Strategische Agenda 2026-2030 Regio Foodvalley 'Onderneemt Natuurlijk!' voor bij te stellen of los te laten en met het vasthouden van de 0-lijn. Deze nieuwe financieringssysteem zorgt voor rust en een stabiele, transparante begroting om de aankomende vier jaar aan de slag te kunnen met de uitvoering van de Strategische Agenda 2026-2030 Regio Foodvalley 'Onderneemt Natuurlijk!'.

2.2 Voor een deel zijn hiervoor al verplichtingen aangegaan

Een deel van dit budget zal gebruikt worden voor projecten die doorlopen in 2026. Daarnaast is er budget gelabeld voor specifieke projecten, zoals het Schone Lucht Akkoord. Het restant zal gebruikt worden om de incidentele uitgaven de komende jaren mee te financieren. Zo ontstaat er rust en zekerheid op de regiobegroting.

2.3 Regionale samenwerking binnen Foodvalley loont

Met onze bijdrage van de afgelopen jaren hebben we in kunnen zetten op samenwerking op ruimtelijk en economisch vlak. Dit betreffen gemeente overstijgende ontwikkelingen die specifieke expertise vragen. Dit had Barneveld niet alleen kunnen doen. De regio is daarnaast een belangrijke gesprekspartner voor Rijk en provincies. Door deze samenwerking hebben we bijvoorbeeld de provinciale schaalprong subsidie ontvangen en krijgen we middelen uit de Regio Deal II. Als individuele gemeente hadden wij deze middelen niet ontvangen.

4. Kanttekeningen

1.1 De Ontwerpbegroting 2027-2030 Regio Foodvalley kent geen besparing van 3 procent, maar laat een 0-lijn zien

Besparingsmaatregel 72 'Doorleggen ombuigingen naar de verbonden partijen' stelt voor om in totaal 3% te besparen op de bijdragen aan de Gemeenschappelijke Regelingen. Bij de Gemeenschappelijke Regeling Regio Foodvalley wordt geen besparing gerealiseerd maar is sprake van een 0-lijn. Dit is in lijn met Motie 26-12, aangenomen bij de behandeling van de Kaderbrief 2027-2030 van de Regio Foodvalley. In deze motie wordt het college verzocht om vast te houden aan het huidige uitgangspunt van de '0-lijn'. Over de wijze hoe verder invulling wordt gegeven aan besparingsmaatregel 72 'Doorleggen ombuigingen naar de verbonden partijen' wordt uw raad op een later moment geïnformeerd.

2.1 Een deel van de incidentele baten was oorspronkelijk bedoeld voor de vorige Strategische Agenda

De vertraging is echter veelal veroorzaakt door externe factoren, zoals de coronamaatregelen in verschillende periodes tussen 2020 en 2022, netcongestie en de stikstofproblematiek. Zie de toelichting in bijlage 5. Door het bedrag nu toe te voegen aan de regionale bestemmingsreserve kunnen we de strategische samenwerking voortzetten.

5. Financiën

Ontwerpbegroting 2027-2030

De nu voorliggende meerjarenbegroting geeft een zorgvuldige uitwerking van de financiële kaders zoals vastgesteld in de Kaderbrief 2027. Conform deze afspraken worden structurele lasten volledig gedekt door structurele inkomsten, terwijl incidentele lasten worden opgevangen met incidentele middelen. Voor het begrotingsjaar 2027 resulteert dit in een sluitend financieel perspectief. Daarbij wordt voor alle deelnemende gemeenten, waaronder de gemeente Barneveld, de zogenoemde 0-lijn toegepast. Dit betekent dat de gemeentelijke bijdrage voor Barneveld uitkomt op € 774.698, in overeenstemming met het in de begroting van de gemeente Barneveld opgenomen budget. Deze gemeentelijke bijdrage wordt aangewend voor de structurele lasten van Regio Foodvalley. De incidentele lasten voor de Strategische Agenda 2026-2030 (het werkbudget) worden gedekt door incidentele middelen, waaronder de resterende middelen van de Strategische Agenda 2020-2025. Voor Barneveld betreft dit een herbestemming van € 298.637.

Jaarrekening 2025

